Dosarul:nr.2a-4538/23 Judecător Elena Bolocan
2-23025294-02-2a-11122023

D E C I Z I E

11 iunie 2024 mun. Chişinău

Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău

În componentă:

Președintele ședinței, judecătorul Ana Panov

Judecătorii Olga Cojocaru şi Marina Anton

Grefier Ecaterina Mihailov

examinând în ședință publică apelul declarat de a***** împotriva hotărârii Judecătoriei Strășeni, sediul ***** din 13 septembrie 2023, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Dimitriu Tatiana către Dimitriu Petru privind încasarea pensiei de întreținere a copiilor minori, precum și compensarea cheltuielilor de judecată,

c o n s t a t ă :

La data de 16 februarie 2023 reclamanta Dimitriu Tatiana, s-a adresat în instanța de judecată cu cerere de chemare în judecată către Dimitriu Petru, cu privire la încasarea pensiei de întreținere a copiilor minori, Dimitriu Ion, născut la 11 decembrie 2013, Dimitriu Mădălina, născută la 08 aprilie 2016 și Dimitriu Laurențiu, născut la 24 august 2018, în mărime fixă de a câte 2 000 (două mii) lei lunar pentru fiecare, începând cu data depunerii cererii de chemare în judecată și până la atingerea majoratului de către copil.

În motivarea acțiunii reclamanta invocă că, a fost în relații de căsătorie cu pârâtul Dumitriu Petru, căsătoria fiind desfăcută în temeiul hotărârii Judecătoriei Strășeni, sediul ***** din 10 mai 2023.

În relația de căsătorie, la 11 decembrie 2013 s-a născut copilul Dimitriu Ion, la 08 aprilie 2016 s-a născut copilul Dimitriu Mădălina și la 24 august 2018 s-a născut copilul Dimitriu Laurențiu.

Prin hotărârea Judecătoriei Strășeni, sediul ***** din 10 mai 2023 domiciliul copiilor a fost stabilit cu mama Dimitriu Tatiana, împreună cu care copii locuiesc până în prezent. Totodată, Dimitriu Tatiana susține că întreține copii minori de una singură, întrucât tatăl acestora, Dimitriu Petru, nu contribuie în niciun fel la întreținerea și educația copiilor.

În drept, reclamanta își întemeiază acțiunea pe prevederile art. art. 61 alin. (2), 74, 142-145 din Codul Familiei, art. 2 Legii nr.152 din 05.07.2012 cu privire la minimul de existență, art. 4,6,7,18 al Legii nr. 337-XIII din 15.12.1994 cu privire la drepturile copilului, art.13 al Legii140/2013 privind protecția copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți și art. 4,5,7,26, 80,81,166,167,168, 206 din Codul de procedură civilă al Republicii Moldova.

Prin hotărârea Judecătoriei Strășeni, sediul ***** din 13 septembrie 2023 s-a admis parțial acțiunea civilă.

S-a încasat din contul lui Dimitriu Petru, IDNP *****, domiciliat în r-nul *****, s. *****, în beneficiul Tatianei Dimitriu, IDNP *****, domiciliată în r-nul *****, s. Pîrjoteni, pensia de întreținere a copiilor minori, Dimitriu Ion, născut la 11.12.2013, Dimitriu Mădălina, născută la 08.04.2016, și Dimitriu Laurențiu, născut la 24.08.2018, în mărime fixă de a câte 1900 (una mie nouă sute) lei lunar pentru fiecare copil, începând cu 16 februarie 2023 și până la atingerea majoratului de către copil.

S-a încasat din contul lui Dimitriu Petru, IDNP *****, domiciliat în r-nul *****, s. *****, în beneficiul Tatianei Dimitriu, IDNP *****, domiciliată în r-nul *****, s. Pîrjoteni, suma de 1 500 (una mie cinci sute) lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică reale, necesare și rezonabile în proces, în rest acțiunea s-a respins ca neîntemeiată.

S-a încasat din contul lui Dimitriu Petru, IDNP *****, domiciliat în r-nul *****, s. *****, în beneficiul statului Republica Moldova suma de 2052 (două mii cincizeci și doi) lei cu titlu de taxă de stat pentru depunerea cererii de chemare în judecată (în partea pensiei de întreținere), de la plata căreia reclamantul este scutit în temeiul Legii.

La data de 25 septembrie 2023, avocatul Negură Vladislav, în interesele lui Dimitriu Tatiana a depus cerere de apel împotriva hotărârii Judecătoriei Strășeni, sediul ***** din 13 septembrie 2023, solicitând casarea hotărârii instanței de fond și remiterea cauzei la rejudecare.

În motivarea cererii de apel Dimitriu Petru a invocat că, instanţa de fond a încălcat normele art. 386 alin. (1), art. 388 alin. (2) CPC, care în final au dus la emiterea unei hotărâri nemotivate, privind dreptul la un proces echitabil.

Susține că, instanţa de judecată a aplicat prin interpretare eronată normele de procedură în coroborare cu circumstanţele cauzei, invocând lipsa contraargumentelor din partea apelantului/pârâtului ca recunoașterea pretențiilor intimatei/reclamantei. Inițial, indică reprezentantul apelantului/intimatului că, a fost în imposibilitate de a se prezenta la ședințele de judecată, solicitând animarea ședințelor dc judecată, iar Dimitriu Petru nu se află pe teritoriul Republicii Moldova şi nu avea posibilitate să-și pună la dispoziție probele de care dispunea. Din aceste motive, nu au fost invocate contraargumentele instanţei de fond, astfel concluzia instanţei de fond este una arbitrară, nefondată, ce a dus la interpretarea şi aplicarea eronată a art. 123 CPC pentru speța dată.

Mai afirmă că, instanța de judecată nu a dat nici o apreciere diferenței esențiale între conținutul cererii de chemare în judecată, în care reclamanta/intimata a invocat, că pârâtul/apelant după desfacerea căsătoriei prin nimic nu contribuie la întreținerea copiilor şi circumstanţele constatate de instanţa de judecată, care invocă în motivarea hotărârii ca stabilit, că pârâtul/apelant totuși achită benevol suma de 4 000 lei lunar pentru

întreținerea copiilor, însă reclamanta/intimata sau reprezentantul acesteia nu a comunicat instanţei circumstanţe importante, care influențează legalitatea hotărârii judecătorești şi asupra unui proces echitabil.

Invocă că, reclamanta/intimata la data de 18.08.2023 a încheiat un contract cu mama apelantului/pârâtului privind îngrijirea şi întreținerea copiilor şi a plecat peste hotarele Republicii Moldova. Domiciliul este concomitent şi domiciliul apelantului/pârâtului. Din august 2023 şi până în prezent, contrar contractului (s-a obligat să achite 400 euro - echivalent a 7 600 lei), intimata/reclamantă achită prin transfer bancar pentru întreținerea copiilor mamei apelantului/pârât 200 euro (echivalent a 3800 lei), dar de la apelant/pârât instanţa a încasat în favoarea intimatei/reclamante suma de 5 700 lei. Apelantul/pârât achită în mod benevol din august 2023 mamei sale suma de peste 200 Euro lunar pentru întreținerea copiilor săi care se află la domiciliul său şi a mamei şi îngrijirea mamei sale.

Consideră că, în aşa mod, prin hotărârea instanţei de judecată s-a creat o situație, care vine în contradicție cu prevederile art. 74 Codul familiei, care prevede că, ambii părinți au obligaţia de întreținere a copilului în mod egal, ori, necătând la faptul că instanţa de judecată stabileşte că, apelantul/pârâtul Dimitriu Petru achită benevol pensie de întreținere a copiilor în mărime de 4 000 lei lunar, sumă egală cu venitul intimatei/reclamante, instanţa încasează de la pârât suma pensiei de întreținere în mărime totală de 5 700 lei, plasându-i pe ambii în poziţie inegală în exercitarea obligațiunii de întreținere a copiilor comuni. Până la pronunţarea hotărârii judecătorești, copii sunt plasați la domiciliul mamei apelantului Dumitru Petru (la acest domiciliu locuieşte apelantul şi mama sa), iar intimata pleacă peste hotarele Republicii Moldova. Din august 2023 intimata achită mamei apelantului lunar 200 Euro, echivalent a 3 800 lei, apelantul ot achită mamei sale din august 2023 pentru întreținerea copiilor săi o sumă de cel puțin 200 Euro lunar, însă conform hotărârii Străşeni, sediul ***** din 13.09.2023 apelantul urmează să mai achite încă o sumă de 5 700 lei intimatei/reclamantei. Este evident că, în acest caz, se încalcă principiul egalității părinților în ce priveşte îndeplinirea obligațiunilor părintești la întreținerea copiilor, prevăzută de art. 74 Codul familiei.

În ședința de judecată stabilită în instanța de apel participanții la proces, fiind înștiințați în mod legal despre data, ora și locul desfășurării acesteia, nu s-au prezentat, drept urmare, Colegiul a dispus examinarea cauzei în lipsa acestora în temeiul art. 379 alin. (2) CPC, care indică că, „Neprezentarea în ședința de judecată a apelantului sau a intimatului, a reprezentanților acestora, precum şi a unui alt participant la proces, citați legal despre locul, data şi ora şedinţei, nu împiedică judecarea apelului”.

Studiind materialele cauzei, Colegiul Civil consideră apelul declarat ca fiind neîntemeiat și care urmează a fi respins din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 385 lit. a) CPC, instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept respingă apelul şi să mențină hotărârea primei instanțe.

Potrivit dispozițiilor art. 118 alin. (1) CPC, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor şi obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

Articolul 130 alin. (1) CPC, statuează că instanţa judecătorească apreciază probele

după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multe aspectual, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

În temeiul art. 240 alin.(1) CPC, la deliberarea hotărârii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluționarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluționării pricinii şi admisibilitatea acțiunii.

În conformitate cu prevederile art. 373 alin.(1), (2), (5) CPC, instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecțiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă.

În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea pricinii, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanții la proces. Instanţa de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Astfel, prevederile legale enunţate în mod expres obligă instanţa de apel să verifice circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum şi cele care nu au fost stabilite şi este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei şi să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Din conținutul celor relatate Colegiul reţine că, sarcina instanţei de apel derivă reieșind din dispozițiile art. 373 alin.(1), (2), (5) CPC, în condițiile în care instanța de fond a soluționat fondul cauzei, cu expunerea argumentelor în vederea admiterii sau respingerii acţiunii în raport cu concluziile reţinute de către aceasta.

Colegiul Civil reține că, instanţa de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil, reținându-se rolul determinant al concluziilor sale, are obligaţia să examineze efectiv problemele esențiale care i sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze la însușirea motivelor instanţei inferioare. (Hirro Balani c. Spaniei, nr. 18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis c. Greciei nr.21522/93 din 29.05.1997 §43).

În conformitate cu prevederile art.5 CPC, orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanța de judecată în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile şi interesele legitime.

Conform art.10 alin.(1) Cod civil persoanele fizice și juridice participante la raporturile juridice civile trebuie să își exercite drepturile și să își execute obligațiile cu bună-credință, în acord cu legea, cu contractul, cu ordinea publică și cu bunele moravuri. Buna-credință se prezumă până la proba contrară.

Potrivit alin.(2) neexercitarea de către persoanele fizice și juridice a drepturilor civile ce le revin nu duce la stingerea acestora, cu excepția cazurilor prevăzute de lege.

Conform art.11 alin.(1) Cod civil buna-credință este un standard de conduită a unei părți, caracterizată prin corectitudine, onestitate, deschidere și luarea în cont a intereselor celeilalte părți la raportul juridic.

Potrivit alin.(2) al aceluiași articol în special, este contrar bunei-credințe ca o parte să acționeze în contradicție cu declarațiile pe care le-a făcut anterior sau cu

comportamentul pe care l-a avut anterior în cazul în care cealaltă parte, în detrimentul său, s-a bazat în mod rezonabil pe acele declarații sau acel comportament.

Dispozițiile art.12 Cod civil caracterul rezonabil, prevăzut într-o dispoziție legală sau într-un act juridic, se apreciază în mod obiectiv, luând în considerare natura și scopul elementului supus aprecierii, circumstanțele cazului, precum și uzanțele și practicile pertinente.

În temeiul art.13 alin.(1) Cod civil niciun drept subiectiv nu poate fi exercitat predominant în scopul de a cauza altei persoane un prejudiciu sau a-i dăuna în alt mod (abuzul de drept).

Prevederile alin.(2) indică că în cazul abuzului de drept, instanța de judecată, ținând cont de natura și consecințele acestuia, refuză titularului în apărarea dreptului subiectiv exercitat abuziv sau, după caz, îl obligă la încetarea exercitării abuzive.

Alin.(3) indică statuează că dacă abuzul de drept a dus la încălcarea dreptului subiectiv al unei alte persoane, aceasta poate cere repararea prejudiciului cauzat.

Dispozițiile art.14 alin.(1) Cod civil indică că nici o persoană nu poate invoca, la întemeierea pretenției sale, fapta ilicită sau de rea-credință pe care tot ea a săvârșit-o sau la care a participat. Alin.(2) stabilește că nici o persoană nu poate obține un avantaj din comportamentul său ilicit sau de rea-credință.

În contextul pretențiilor deduse judecării instanța de apel reține că în temeiul art.15 alin.(1) Cod civil apărarea drepturilor civile încălcate se face pe cale judiciară.

În temeiul art.16 alin.(1) Cod civil apărarea dreptului civil se face, în condițiile legii, prin:

a) recunoașterea dreptului;

b) restabilirea situației anterioare încălcării dreptului și suprimarea acțiunilor prin care se încalcă dreptul sau se creează pericolul încălcării lui;

c) constatarea sau, după caz, declararea nulității actului juridic;

d) declararea nulității actului emis de o autoritate publică;

e) impunerea la executarea obligației în natură;

f) autoapărare;

g) repararea prejudiciului patrimonial și, în cazurile prevăzute de lege, a celui nepatrimonial;

h) încasarea dobânzii de întârziere sau, după caz, a penalității;

i) rezoluțiunea sau modificarea contractului; j) neaplicarea de către instanța de judecată a actului ce contravine legii emis de o autoritate publică; k) alte căi prevăzute de lege.

În temeiul alin.(2) al aceluiași articol metodele de apărare prevăzute la alin.(1) pot fi invocate dacă sânt întrunite condițiile stabilite de lege și, după caz, de actul juridic pentru aplicarea acestora.

În temeiul art.9 alin.(1) și (2) CPC, instanței judecătorești îi revine un rol diriguitor în organizarea şi desfășurarea procesului, ale cărui limite şi al cărui conținut sânt stabilite de prezentul cod şi de alte legi.

Conform prevederilor art.46 Codul familiei, drepturile şi obligațiile reciproce ale părinților şi copiilor rezultă din proveniența copiilor, atestată în modul stabilit de lege.

Totodată, potrivit art.58 alin.(1) Cod familiei, părinții au drepturi şi obligații egale faţă de copii, indiferent de faptul dacă copiii sânt născuți în căsătorie sau în afara ei, dacă locuiesc împreună cu părinții sau separat.

Prevederi similare se regăsesc și în art. 18 alin. (1) din Legea privind drepturile copilului nr. 338 din 15.12.1994.

Astfel, potrivit normei enunțate, ambii părinți, în egală măsură poartă răspunderea principală pentru dezvoltarea fizică, intelectuală, spirituală şi socială a copilului, ținând cont în primul rând de interesele acestuia.

Potrivit dispozițiilor art.74 alin.(1), (2) și (3) Codul familiei, părinții sânt obligați să-şi întrețină copiii minori şi copiii majori inapți de muncă care necesită sprijin material.

Modul de plată a pensiei de întreținere se determină în baza unui contract încheiat între părinți sau între părinți şi copilul major inapt de muncă.

Dacă lipsești un atare contract şi părinții nu participă la întreținerea copiilor, pensia de întreținere se încasează pe cale judecătorească, la cererea unuia dintre părinți, a tutorelui copilului sau a autorității tutelare teritoriale.

Conform art.75 alin.(1), (2) și (3) Codul familiei, pensia de întreținere pentru copilul minor se încasează din salariul și/sau din alte venituri ale părinților în mărime de 1/4 - pentru un copil, 1/3 - pentru 2 copii şi 1/2 - pentru 3 şi mai mulți copii.

Cuantumul cotelor stabilite la alin.(1) poate fi micșorat sau majorat de instanța judecătorească, ținându-se cont de starea materială şi familială a părinților, de alte circumstanțe importante.

Dispozițiile art.76 alin.(1) și (2) Codul familiei prevăd că în cazurile când părintele care datorează întreținere copilului său are un salariu și/sau alte venituri neregulate sau fluctuabile ori primește salariu și/sau alte venituri, total sau parțial, în natură, ori nu are un salariu şi/sau alte venituri, precum şi în alte cazuri când, din anumite motive, încasarea pensiei de întreținere, sub forma unei cote din salariu şi/sau alte venituri, este imposibilă, dificilă sau lezează substanțial interesele uneia dintre părți, instanța judecătorească poate să stabilească cuantumul pensiei de întreținere într-o sumă bănească fixă plătită lunar sau, concomitent, într-o sumă bănească fixă şi sub forma unei cote din salariu şi/sau alte venituri conform art.75.

Cuantumul sumei bănești fixe încasate în conformitate cu alin.(1) se determină de instanța judecătorească, ținându-se cont de starea materială şi familială a părților, de alte circumstanțe importante şi păstrându-se, dacă este posibil, nivelul anterior de asigurare materială a copilului.

Conform prevederilor art.18 alin.(1) Legii privind drepturile copilului nr.338 din 15 decembrie 1994, ambii părinți, în egală măsură, sau persoanele subrogatorii legale poartă răspunderea principală pentru dezvoltarea fizică, intelectuală, spirituală şi socială a copilului, ținând cont în primul rând de interesele acestuia.

Potrivit art.18 alin.(1) al Convenției internaționale din 20.11.1989 cu privire la drepturile copilului, în vigoare pentru Republica Moldova din 25 februarie 1993, prevede că statele părți vor depune eforturi pentru asigurarea recunoașterii principiului potrivit căruia ambii părinți au o răspundere comună pentru creșterea şi dezvoltarea copilului. Răspunderea pentru creșterea copilului şi asigurarea dezvoltării sale le revine în primul

rând părinților sau, după caz, reprezentanților săi legali. Aceștia trebuie să se conducă înainte de orice după interesul superior al copilului.

Conform art.3 alin.(1) din Convenția internațională cu privire la drepturile copilului din 20 noiembrie 1989, în vigoare pentru Republica Moldova la 25 februarie 1993, în toate deciziile care îi privesc pe copii, fie că sunt luate de instituții publice sau private de ocrotire socială, de către tribunale, autorități administrative sau de organe legislative, interesele superioare ale copilului trebuie să fie luate în considerare cu prioritate.

Potrivit art.98 alin.(2) Codul familiei, pensia de întreținere se încasează de la data adresării în instanța judecătorească.

Conform art.99 alin.(1) Codul familiei, instanța judecătorească este în drept să hotărască încasarea pensiei de întreținere de la data depunerii cererii.

În speță, Colegiul a constatat că ***la data de 16 februarie 2023 reclamanta Dimitriu Tatiana, s-a adresat în instanța de judecată cu cerere de chemare în judecată*** către Dimitriu Petru, cu privire la încasarea pensiei de întreținere a copiilor minori, Dimitriu Ion, născut la 11 decembrie 2013, Dimitriu Mădălina, născută la 08 aprilie 2016 și Dimitriu Laurențiu, născut la 24 august 2018, în mărime fixă de a câte 2 000 (două mii) lei lunar pentru fiecare, începând cu data depunerii cererii de chemare în judecată și până la atingerea majoratului de către copil.

Prin hotărârea Judecătoriei Strășeni, sediul ** din 13 septembrie 2023*** s-a admis parțial acțiunea civilă.

S-a încasat din contul lui Dimitriu Petru, IDNP *****, domiciliat în r-nul *****, s. *****, în beneficiul Tatianei Dimitriu, IDNP *****, domiciliată în r-nul *****, s. Pîrjoteni, pensia de întreținere a copiilor minori, Dimitriu Ion, născut la 11.12.2013, Dimitriu Mădălina, născută la 08.04.2016, și Dimitriu Laurențiu, născut la 24.08.2018, în mărime fixă de a câte 1900 (una mie nouă sute) lei lunar pentru fiecare copil, începând cu 16 februarie 2023 și până la atingerea majoratului de către copil.

S-a încasat din contul lui Dimitriu Petru, IDNP *****, domiciliat în r-nul *****, s. *****, în beneficiul Tatianei Dimitriu, IDNP *****, domiciliată în r-nul *****, s. Pîrjoteni, suma de 1 500 (una mie cinci sute) lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică reale, necesare și rezonabile în proces, în rest acțiunea s-a respins ca neîntemeiată.

S-a încasat din contul lui Dimitriu Petru, IDNP *****, domiciliat în r-nul *****, s. *****, în beneficiul statului Republica Moldova suma de 2052 (două mii cincizeci și doi) lei cu titlu de taxă de stat pentru depunerea cererii de chemare în judecată (în partea pensiei de întreținere), de la plata căreia reclamantul este scutit în temeiul Legii.

La data de 25 septembrie 2023, avocatul Negură Vladislav, în interesele lui Dimitriu Tatiana a depus cerere de apel împotriva hotărârii Judecătoriei Strășeni, sediul ***** din 13 septembrie 2023, solicitând casarea hotărârii instanței de fond și remiterea cauzei la rejudecare.

Totodată, din materialele cauzei s-a stabilit că reclamanta ***Dimitriu Tatiana*** și pârâtul Dimitriu Petru sunt părinții a copiilor minori, Dimitriu Ion, născut la 11.12.2013, Dimitriu Mădălina, născută la 08.04.2016, și Dimitriu Laurențiu, născut la 24.08.2018 fapt confirmat prin copia certificatele de naștere al acestora (f.d 7-9).

Prin acțiunea depusă reclamanta a solicitat încasarea de la pârâtul Dimitriu Petru

pensiei pentru întreținerea copiilor minori, Dimitriu Ion, născut la 11.12.2013, Dimitriu Mădălina, născută la 08.04.2016, și Dimitriu Laurențiu, născut la 24.08.2018 într-o sumă bănească fixă în mărime de 2000 lei lunar, deoarece după pârâtul nu contribui financiar la întreținerea copiilor.

Raportând dispozițiile normelor suscitate la circumstanțele cauzei, evaluând soluția primei instanțe prin prisma raționalismului pretențiilor înaintate în raport cu circumstanțele de fapt și de drept invocate, Colegiul consideră că concluzia instanței de fond este una corectă.

În contextul normelor legale sus-enunțate, instanța de apel ține să învedereze principiul interesului superior al copilului care reprezintă mesajul fundamental al Convenției internaționale cu privire la drepturile copilului, în vigoare pentru Republica Moldova din 25 februarie 1993, iar implementarea acestuia reprezintă o obligație de prim ordin pentru statele membre care au ratificat-o.

Conform art.3 alin.(l) din Convenția internațională cu privire la drepturile copilului din 20 noiembrie 1989, în vigoare pentru Republica Moldova la 25 februarie 1993, în toate deciziile care îi privesc pe copii, fie că sunt luate de instituții publice sau private de ocrotire socială, de către tribunale, autorități administrative sau de organe legislative, interesele superioare ale copilului trebuie să fie luate în considerare cu prioritate.

Conform prevederilor art.58 alin.(1) Cod familiei, părinții au drepturi şi obligații egale faţă de copii, indiferent de faptul dacă copiii sânt născuți în căsătorie sau în afara ei, dacă locuiesc împreună cu părinții sau separat.

Astfel, reieșind din obligația ambilor părinți de a contribui la întreținerea copilului suma ce revine fiecărui părinte pentru asigurarea unui minim de existență pentru copil constituie 852,25 lei lunar.

În conformitate cu prevederile art.118 CPC, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor şi obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

Astfel, reieșind din cele constatate, având în vedere aflarea copiilor minori la întreținerea reclamantei Dimitriu Tatiana, vârsta copiilor, precum și obligația părinților de a participa activ și în mărime echitabilă la educația, întreținerea și buna creștere a copiilor minori, instanța de fond just a concluzionat întrunirea premiselor legale și condițiilor faptice de încasare a pensiei de întreținere într-o sumă bănească fixă în cuantum de 1 900 lei lunar.

Astfel, având în vedere faptul că, valoarea minimului de existență pe țară nu este de natură să acopere necesitățile copilului minor, reieșind din principiile egalității între soți, dar întotdeauna în interesele legitime ale copilului minor, la stabilirea unui cuantum fix al pensiei de întreținere, în considerație în mod prioritar se ia nivelul obiectiv al necesităților primare, cât și al celor speciale ale copilului.

În acest sens, nu pot fi reținute argumentele apelantului care indică că, instanța disproporționat a dispus încasarea de la Dimitriu Petru a sumei de 1 900 lunar pentru fiecare copil în parte cu titlu de pensie de întreținere. Faptul că, apelantul transferă lunar mamei sale suma de 200 Euro pentru întreținerea copiilor săi, nu poate constitui un argument plauzibil întru modificarea cuantumului pensiei de întreținere stabilit de către

instanța de fond în beneficiul copiilor minori.

Mai mult, nu poate constitui un argument de stabilire a cuantumul pensiei de întreținere nici faptul că, între Dimitriu Tatiana și mama apelantului există un contract de îngrijire și întreținere a copiilor, ori, relațiile contractuale care au luat naștere în urma încheierii respectivului act juridic nu au relevanță în contextul stabilirii pensiei de întreținere pentru copii minori Dimitriu Ion, Dimitriu Mădălina și Dimitriu Laurențiu.

În temeiul art. 27 alin. (1), (2) CPC, participanții la proces, în primul rând părțile, au posibilitatea de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecății, precum şi de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea şi mijloacele procedurale de apărare. În acest sens, este întemeiat a reține inclusiv concluziile Curţii Europene a drepturilor omului în cauza Van Harn versus Germany, nr.7557/03, pronunțată la 11 septembrie 2007, în care Curtea a reiterat că, ţine de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protecția drepturilor sale de acces la justiție și, prin urmare, având în vedere interesul material și procesual al pârâtului la examinarea acțiunii civile înaintate împotriva sa, acesta urma să întreprindă măsurile necesare întru apărarea sa cu respectarea condițiilor și în termenul prevăzut de Lege.

Mai mult, la stabilirea cuantumului pensiei de întreținere instanța de judecată urmează a asigura un echilibru între posibilitățile financiare ale părinților și necesitățile copiilor minori punând ca prioritate interesele acestora, luând în considerație vârsta copiilor, faptul că copiii necesită îngrijire continuă, mama minorilor suportând cheltuieli pentru satisfacerea nevoilor materiale ale acestora (medicamente, hrană, îmbrăcăminte etc.) și faptul că tatăl copiilor dorește să ajute financiar la întreținerea acestora. Ori, obligația de întreținere se referă la traiul de zi cu zi al copilului, incluzând cheltuielile și grija față de hrană, îmbrăcăminte, medicamente, analize, grădiniță/școală, sporturi, hobbyuri etc., părinții fiind obligați să participe la această întreținere și să poarte în comun această grijă de copil, iar întreținerea presupune și multă muncă fizică necuantificabilă în bani.

Totodată, părintele are îndatorirea să contribuie la întreținerea copilului său într-un cuantum corespunzător necesităților copilului, obligație ce îl impune să desfășoare activitate de muncă, cât și să opteze pentru locuri de muncă cu condiții salariale mai avantajoase, astfel încât să asigure copiilor un nivel de trai adecvat și suficient pentru dezvoltarea fizică, mentală, spirituală, morală și socială.

Colegiul respinge și celelalte argumente ale apelantului dat fiind irelevante pricinii în contextul celor indicate supra, or, argumentele instanței de fond fiind apreciate în ordine de apel își găsesc justificare absolută atât de fapt, cât și de drept.

Potrivit prevederilor art.94 CPC, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească părții care a avut câștig de cauză toate cheltuielile de judecată.

Conform art. 96 alin. (1) CPC, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare şi rezonabile.

Subsecvent, ținând cont de faptul că acțiunea depusă de reclamanta Dimitriu Tatiana a fost admisă parțial, Colegiul civil reiterează că instanța de fond just a încasat de la Dimitriu Petru taxa de stat proporțional cerințelor admise din acțiune cheltuielile la fel

just a admis parțial cerința reclamantei privind încasarea cheltuielilor de asistenta juridică.

În această ordine de idei, urmează a fi reiterată legalitatea soluției instanței de fond, motiv pentru care, Colegiul civil conchide privind respingerea cererii de apel declarate de Dimitriu Petru cu menținerea hotărârii instanței de fond, care este perfect legală și întemeiată.

Or, principiul preeminenței dreptului, inserat în preambulul Convenției Europene şi Statutul Consiliului Europei, constituind în același timp atât un important impuls la adoptarea Convenției (Golder c. Regatului Unit al Marei Britanii, nr.4451/70 din 21.02.1975, par.34, f.d.30), cât şi parte integrantă a Convenției în conformitate cu prevederile art.31 alin.(2) al Convenției de la Viena, nu poate fi neglijat la soluționarea pricinilor civile potrivit prevederilor art.12 CPC.

Conform art.1 alin.(3) al Constituției Republicii Moldova, în lumina interpretărilor date în jurisprudența constantă a Curţii Constituționale, (hotărârea Curţii Constituționale nr.2 din 19.01.1998, publicată în Monitorul Oficial nr.12-13/8 din 19.02.1998), una din caracteristicile constituționale ale statului de drept o constituie obligațiunea statului, autorităților lui publice, instituțiilor, persoanelor oficiale de a activa în limitele atribuțiilor lor stabilite de Constituție şi Legi, iar instanţa de judecată nu constituie o excepție în acest sens.

Reieșind din cele expuse mai sus, în condițiile în care instanța de fond corect a aplicat normele de drept material și procedural, instanța de apel a constatat legalitatea hotărârii instanței de fond, argumentele contrare ale apelantului Dimitriu Petru, fiind combătute integral prin concluziile expuse mai sus, Colegiul Civil ajunge la concluzia de a respinge apelul declarat și a menține hotărârea instanței de fond.

În conformitate cu prevederile art. 385 lit. a), 390 CPC, Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău,

d e c i d e:

Se respinge apelul declarat de avocatul Negură Vladislav în interesele lui Dimitriu Petru.

Se menține hotărârea Judecătoriei Strășeni, sediul ***** din 13 septembrie 2023, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată intentată de Dimitriu Tatiana către Dimitriu Petru privind încasarea pensiei de întreținere a copiilor minori.

Decizia este definitivă, însă poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de 2 luni, prin intermediul Curții Supreme de Justiție.

Președintele ședinței, Ana Panov

Judecătorul
Judecătorii Olga

Cojocaru

Marina
Anton

Dosarul:nr.2a-4538/23 Judecător Elena
Bolocan
2-23025294-02-2a-11122023

D I S P O Z I T I V U L
D E C I Z I E I

11 iunie 2024 mun.
Chişinău

Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău
În componentă:

Președintele ședinței, judecătorul Ana
Panov
Judecătorii Olga Cojocaru şi Marina
Anton

Grefier Ecaterina Mihailov

examinând în ședință publică apelul declarat de a***** împotriva hotărârii Judecătoriei Strășeni, sediul ***** din 13 septembrie 2023, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Dimitriu Tatiana către Dimitriu Petru privind încasarea pensiei de întreținere a copiilor minori, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

În conformitate cu prevederile art. 385 lit. a), 390 CPC, Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău,

d e c i d e:

Se respinge apelul declarat de avocatul Negură Vladislav în interesele lui Dimitriu Petru.

Se menține hotărârea Judecătoriei Strășeni, sediul ***** din 13 septembrie 2023, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată intentată de Dimitriu Tatiana către Dimitriu Petru privind încasarea pensiei de întreținere a copiilor minori, precum și compensarea cheltuielilor de judecată,

Decizia este definitivă, însă poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de 2 luni, prin intermediul Curții Supreme de Justiție.

Președintele ședinței, Ana Panov

Judecătorul
Judecătorii Olga Cojocaru

Marina Anton